

Павлова І.Ю., студент гр. 184-19-6 ІІІ

Науковий керівник: Шайхлісламова І.А., к.т.н., доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

РІЗНИЦЯ МІЖ ГІГ-КОНТРАКТОМ І ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИМ ДОГОВОРОМ

Охорона праці гіг-спеціалістів, які уклали гіг-контракти з резидентом Дія Сіті, регулюється Законом України "Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні", затвердженими з урахуванням його положень внутрішніми документами резидента Дія Сіті та укладеними з гіг-спеціалістами гіг-контрактами [1]).

Гіг-спеціаліст – фізична особа, яка за гіг-контрактом є підрядником та/або виконавцем;

Гіг-контракт - цивільно-правовий договір, за яким гіг-спеціаліст зобов'язується виконувати роботи та/або надавати послуги відповідно до завдань резидента Дія Сіті як замовника, а резидент Дія Сіті зобов'язується оплачувати виконані роботи та/або надані послуги і забезпечувати гіг-спеціалісту належні умови для виконання робіт та/або надання послуг, а також соціальні гарантії (ст.1 [2]).

Цивільно-правовий договір – домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків ((ч. 4 ст. 202, ч. 1 ст. 626 [3]).

Формою ЦПД є договір підряду, трудова угода, договір доручення тощо.

Цивільно-правовий договір (ЦПД) не вважається гіг-контрактом, якщо в ньому прямо не зазначено про укладення саме гіг-контракту.

Договір підряду - цивільно-правовий договір, за якою одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу (ст.83 [3]).

Особа, яка працює за ЦПД, є підрядником, на якого не поширюється трудове законодавство.

Підрядник або підрядчик – сторона договору підряду, яка зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника). Права та обов'язки підрядника визначаються Цивільним кодексом України.

Фізична особа – підприємець (ФОП) – особа, яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійної, на власний ризик діяльності з метою отримання прибутку.

Таблиця 1

Порівняння умов виконання роботи між гіг-контрактом і цивільно-правовим договором

	Гіг-контракт	Договір підряду
Правова база	Закон України «Про охорону праці» Закон України "Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні"	Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України
Вид документа на виконання роботи	цивільно-правовий договір з зазначенням про укладення саме гіг-контракту. Укладається у письмовій (електронній) формі на невизначений строк.	цивільно-правовий договір. Сторони підписують письмовий договір на одноразові роботи.

<i>Суть договору</i>	Надає компанії-роботодавцю розширені права щодо контролю за якістю виконання робіт, в тому числі за допомогою відеокамер. Не заборонено також моніторити трафік компанії для визначення ресурсів, якими найчастіше користуються гіг-спеціалісти	Виконавець зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу або надати послугу відповідно до власного графіка роботи, а замовник – прийняти й оплатити результати роботи або послуги
<i>Предмет договору</i>	Сторони гіг-контракту можуть прописати у ньому всі вимоги та гарантії: предмет (роботи, послуги, функція спеціаліста), розмір винагороди, способи комунікації та постановки задач, підстави припинення тощо.	Кінцевий результат роботи або послуги; передоручати роботу можна
<i>Послуги (роботи), що надаються (виконуються)</i>	Виконання функцій певної посади, зокрема функцій головного інженера, відповідальної особи, яка організовує роботу, пов'язану із захистом персональних даних під час їх оброблення.	Виготовлення, обробку, переробку, ремонт речі або на виконання іншої роботи з переданням її результату замовникові. Для виконання окремих видів робіт, встановлених законом, підрядник (субпідрядник) зобов'язаний одержати спеціальний дозвіл.
<i>Діяльність</i>	Укладення та виконання гіг-контракту не є здійсненням підприємницької чи іншої господарської діяльності гіг-спеціаліста.	
<i>Сторони договору</i>	Гіг-спеціаліст - фізична особа, яка за гіг-контрактом є підрядником та/або виконавцем;	Замовник і підрядник (можуть бути: фізособа, юрособа, підприємець). Якщо замовник - фізособа і замовляє роботи для власних потреб, укладає договір побутового підряду і правовідносини регулюються ЗУ «Про захист прав споживачів» .
<i>Наявність одиниці в штаті</i>	Скорочення штату або суттєві проступки працівника: невідповідність займаній посаді,	Немає в штатному розкладі

СЕКЦІЯ – БЕЗПЕКА ПРАЦІ

	прогул, поява на роботі в нетверезому стані, розкрадання тощо	
<i>Запис до трудової книжки</i>	На Гіг-фахівців не заводять трудові книжки і не ведеться інша кадрова документація	Не вносять
<i>Вид оплати</i>	Погодинна оплата	Винагорода
<i>страхування зв'язку тимчасовою втратою працездатності та мають право на допомогу по тимчасовій непрацездатності,</i>	у з підлягають страхуванню в порядку та розмірах, передбачених Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування".	
<i>єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування</i>	Резидент Дія Сіті зобов'язаний нараховувати та сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за гіг-спеціаліста у розмірі, визначеному відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".	
<i>Виплата допомоги по вагітності та пологах</i>	здійснюється в порядку, передбаченому Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування".	Немає
<i>умови виконання робіт (надання послуг)</i>	1) час виконання робіт (надання послуг); 2) час відпочинку; 3) умови перебування гіг-спеціалістів за визначеним місцем виконання робіт (надання послуг) та за місцем здійснення діяльності резидентом Дія Сіті; 4) правила резидента Дія Сіті, зокрема щодо охорони праці у місцях виконання робіт (надання послуг) та місцях здійснення діяльності резидентом Дія Сіті, та відповідальність за їх порушення; б) надання додаткових компенсаційних виплат чи гарантій;	
<i>Строк дії договору</i>	визначаються у гіг-контракті за	Визначають у договорі -

	домовленістю сторін	як правило, місяць (понад рік – підстава для інспекційної перевірки)
<i>Розмір оплати</i>	Визначають у договорі, він не залежить від розміру мінімальної заробітної плати	Визначають у договорі, він не залежить від розміру мінімальної заробітної плати
<i>Підстави для оплати</i>	Закон України "Про оплату праці", - у розмірі мінімального страхового внеску (22% від мінімальної заробітної плати)	Акт виконаних робіт або наданих послуг
<i>Трудові гарантії</i>	Закріплення <i>трудових прав</i>	Не надають
<i>Відповідальність сторін</i>	Будь-яка зі сторін гіг-контракту може розірвати його, повідомивши іншу сторону хоча б за 30 днів.	Передбачена в договорі – штрафні санкції, дострокове розірвання договору, відшкодування збитків

Виходячи з вищенаведеного, можливо зробити висновок, що Гіг-контракт - це особлива форма залучення спеціалістів, яка поєднує ознаки трудового та цивільно-правового договору. Іншими словами, це система роботи, коли співробітників не приймають в штат, а запрошують на конкретні проекти, де вони у визначені строки вирішують поставлені задачі.

Раніше для цього укладались цивільно-правові договори з ФОП. Така форма залучення гарантувала компаніям сприятливий податковий режим (спрощену систему оподаткування), а спеціалістам - свободу щодо графіку і місця роботи.

Водночас, при такому способі співпраці фахівці були позбавлені соціальних гарантій: права на вихідні, відпустку, обідню перерву, лікарняний тощо. Крім того, модель співпраці між компаніями та ФОПами могла бути кваліфікована як "приховування трудових відносин", що мало наслідком накладення значних штрафів.

На відміну від ФОП, гіг-спеціаліст не зобов'язаний проходити реєстраційні процедури, ставати на облік в податковій та звітувати перед державою про отримані прибутки. Критерії для набуття статусу гіг-спеціаліста законодавством не встановлено.

Гіг-контракт - це новий інструмент, який зберігає переваги гнучкості цивільно-правових відносин, виключає ризик перекваліфікації відносин у трудові та забезпечує соціальні гарантії гіг-спеціалісту.

Перелік посилань

1. Закон України «Про охорону праці»
2. [Законом України](#) "Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні"
3. Цивільного кодексу України
4. [Законом України](#) "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування"